

Т. Кучмійова, к.е.н., доцент,
Я. Дергач, здобувач вищої освіти,
*Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна*

АДАПТИВНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ В УМОВАХ BANI

Управління проєктами сьогодні є визначальним чинником успіху для організацій, однак внутрішнє та зовнішнє середовище, в якому вони функціонують, стає дедалі непередбачуванішим. В Україні ці виклики посилюються наслідками повномасштабної війни, що створює нові та унікальні загрози для проєктних команд і змушує організації переглядати традиційні підходи до стратегічного управління.

Сучасні умови не лише змінюють логіку постановки цілей, а й вимагають пошуку інноваційних та адаптивних рішень, здатних забезпечити ефективність навіть у періоди безпрецедентної нестабільності. У цьому контексті особливої актуальності набуває «BANI-концепція», яка описує сучасний світ як крихкий, тривожний, нелінійний і незрозумілий. Для управління проєктами це означає роботу у вразливій та взаємозалежній системі, що зовні може здаватися стійкою, але насправді перебуває на межі колапсу, де збій одного елемента здатний спричинити руйнівний ланцюговий ефект. Яскравим прикладом є пандемія, яка продемонструвала, що глобальні кризи не мають кордонів і здатні впливати на всі сфери життя, тому під час планування та реалізації проєктів необхідно враховувати глобальні взаємозв'язки [1].

У таких умовах управління проєктами стає складним завданням, адже підходи, засновані на стабільності й передбачуваності, втрачають ефективність. Для досягнення успіху потрібні гнучкість, здатність швидко реагувати на зміни та вміння діяти в умовах невизначеності. Це вимагає розробки стратегій адаптації до хаотичного середовища та впровадження інноваційних підходів до управління змінами, що дозволяють підвищувати продуктивність і стійкість проєктної діяльності.

У світі, що описується концепцією BANI, звичні підходи до

управління проєктами вже не дають належного ефекту. Тому для ефективного керування важливо дотримуватися таких принципів:

1. Адаптивність та гнучкість. Замість жорсткого дотримання початкового плану, команда проєкту повинна бути готовою до постійних змін. Використання гнучких методологій, таких як Agile і Scrum, дозволяє швидко адаптуватися до нових викликів.

2. Стійкість та стійкість. Проєкти повинні бути стійкими до несподіваних потрясінь. Це означає, що команди мають розробляти системи, які можуть витримувати раптові зміни і швидко відновлюватися після збоїв.

3. Емпатія та прозорість. В умовах тривожності, яка є частиною BANI-світу, важливо підтримувати психологічне здоров'я команди. Відкрита комунікація, прозорість у прийнятті рішень та емпатія керівника допомагають знизити рівень стресу та підвищити ефективність співпраці.

4. Експериментування. В нелінійному середовищі, де зв'язок між причиною і наслідком не завжди очевидний, командам слід заохочувати експерименти та тестування. Метод «спроб і помилок» стає основним для пошуку ефективних рішень [2].

Отже, управління проєктами в умовах BANI-середовища вимагає від організацій принципово нових стратегій і рішень. Крихкість, тривожність і складність сучасності, посилені викликами війни та майбутньої відбудови, роблять критично важливими розвиток інтуїції, емоційного інтелекту та нелінійного мислення. Саме ці якості разом із новими управлінськими практиками здатні забезпечити адаптацію, стійкість і довгостроковий успіх проєктів у мінливих умовах.

Список використаних джерел:

1. Jamais Cascio. Facing the Age of Chaos. 2020. URL : <https://medium.com/@cascio/facing-the-age-of-chaos-b00687b1f51d>
2. Bushuyev S., Piliuhina K., Chetin E. Transformation of values of the high technology projects from a VUCA to a BANI environment model. №2(24). 2023. С. 9. URL : <https://journals.uran.ua/itssi/article/view/285525>